

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לניהול
בית הספר למוסמכים במינהל עסקים
החוג לחשבונאות

יסודות המשפט

מרצה : עו"ד אורי ברעם

מתרגלת : רו"ח (משפטנית) שירה לומר

סמסטר א' תשע"א
מועד א'

יום חמישי 10.2.11, שעה 09:00

מועד הבחינה:

שלוש שעות

משך הבחינה:

4 עמודים

מס' עמודים:

מותר השימוש בחומר עזר.

חומר עזר:

שימו לב כי היקף התשובות לא יעלה על 6 עמודים. אין לחרוג ממגבלה זו- חריגה לא תיבדק.

F-53

בהצלחה !!

הוראות חשובות לצורך סריקת מחברת הבחינה:

- נא להמנע מכתובה בעט ירוק או בעפרון.
- נא לא לכתוב בתחום השוליים.

בתום הבחינה על התלמיד להקפיד ולמסור למשגיחה באופן אישי את גיליון ומחברות הבחינה, ולהמתין עד אשר תסמן המשגיחה את המסירה.

שאלה מספר 1

הכנסת מחוקקת את חוק הקצאת כוח אדם יעיל, תשע"א – 2011. חוק זה קובע, כי בוגרי צבא שמעוניינים ללמוד במוסד להשכלה גבוהה, חייבים לעבור בחינות פסיכומטריות ואחרות במכון אבחון מוכר על ידי המדינה. תוצאות האבחון יקבעו מהו המקצוע המתאים ביותר עבורם.

אם אותם בוגרי צבא יחליטו ללמוד את המקצוע שמכון האבחון קבע כמתאים עבורם, המדינה תממן את שכר הלימוד שלהם. לעומת זאת, אם הם ילמדו בחוג שאינו תואם את תוצאות מכון האבחון, הם ישלמו שכר לימוד משולש (פי שלוש).

דנה היא בוגרת צבא אשר חפצה ללמוד משפטים, אך תוצאות האבחון קבעו שהיא מתאימה ללימודי הנדסה. כתוצאה מכך עליה לשלם שכר לימוד משולש אם ברצונה ללמוד משפטים.

- א. מה הן זכויות היסוד שבהן לדעתך פוגע חוק הקצאת כוח אדם יעיל?
- ב. האם זכויות אלו מוגנות בחוק יסוד כלשהו?
- ג. מה הם המבחנים לבחינת חוקתיות החוק להקצאת כוח אדם יעיל?
- ד. האם לדעתך חוק הקצאת כוח אדם יעיל עומד במבחן החוקתי?

שאלה מספר 2

א', אזרח ישראלי הכיר את ב' תושבת קלקיליה, בעת טיול בקנדה. הם נישאו בקנדה ורוצים כעת לעבור לגור בישראל. לפי חוק של הכנסת ב', שאיננה אזרחית ישראלית, לא מורשית לעבור ולהתגורר בישראל עם בן זוגה א' מן הטעם שהיא תושבת ה"איזור". בני הזוג עותרים לבג"ץ בטענה שחוק הכנסת שאוסר על ב' לגור בישראל עם א' אינו חוקתי. חוו דעתכם על סיכויי העתירה.

שאלה מספר 3

ראובן נוהג במכוניתו, ולפתע נעקף בפראות על ידי מכוניתו של שמעון. ראובן נצמד למכוניתו של שמעון וכאשר זו נעצרת, הוא יורד ממכוניתו, ניגש למכוניתו של שמעון, ומתחיל להכות את שמעון בפראות. ראובן מפסיק להכות את שמעון רק כשעוברי אורח מתערבים בנעשה. ראובן ושמעון נלקחים לתחנת משטרה למסירת עדות. בעת מסירת העדות חש שמעון ברע. שמעון מובהל לבית חולים, אך שם נפטר כתוצאה מכשל חריף בלבו בשל דחק נפשי (סטרס) שאירע בסמוך למוות, על רקע מחלת לב קשה שהייתה לשמעון.

המדינה מבקשת להרשיע את ראובן בעבירת הריגה לפי סעיף 298 לחוק העונשין, הקובע:

"הגורם במעשה או במחדל אסורים למותו של אדם, יאשם בהריגה, ודינו - מאסר עשרים שנים".

1. ראובן טוען 3 טענות להגנתו:

- א. כי לא התקיימו בראובן היסודות העובדתיים והנפשיים של עבירת ההריגה.
- ב. כי לא התקיים קשר סיבתי עובדתי בין פעולותיו של ראובן ומותו של שמעון, מפני שהמוות נגרם ממחלת הלב ולא מהמכות.
- ג. כי לא התקיים קשר סיבתי משפטי, כי ראובן לא היה מודע למחלת הלב של שמעון, ולפיכך לא צפה בפועל את האפשרות של גרימת מוות.

דונו בטענות ההגנה של ראובן.

2. האם תשתנה תשובתך אם שמעון לא היה חולה לב ובכל זאת נפטר כתוצאה מכשל חריף בלבו בשל דחק נפשי? נמק.

שאלה מספר 4

שלמה עובד שנים רבות במפעל שבבעלות שלמי, על מכונה המצפה באלומיניום כבלי פלדה. יום אחד נלכדה כף ידו של שלמה בין הכבל ובין אחד הגלגלים שבמכונה. כתוצאה מכך נגרמה לשלמה חבלה חמורה בידו, שפגעה בכושר השתכרותו, וכן נגרמו לו הוצאות רפואיות בסכומים משמעותיים. אילו הייתה המכונה מגודרת, הסיכויים להתרחשות התאונה היו קטנים בהרבה. שלמה תובע את שלמי, וטוען כי שלמי עיוול כלפיו בעוולת הרשלנות.

חוו דעתכם על סיכויי התביעה.

שאלה מספר 5

זהבה רכשה תמונה מאת רוכלת-סוחרת בשוק הפשפשים ביפו ושילמה תמורתה 250 ₪. לימים התברר כי מדובר בציור של הצייר הידוע ראובן רובין. עוד התברר כי הבעלים המקורי של התמונה היא ממשלת ארצות-הברית.

ממשלת ארצות הברית מגישה תביעה נגד זהבה ובה היא דורשת, כי התמונה תחזור לרשותה. זהבה מתגוננת בטענה שהיא קנתה את התמונה בהתאם לתקנת השוק (סעיף 34 לחוק המכר), שקובעת:

"נמכר נכס נד על ידי מי שעוסק במכירת נכסים מסוגו של הממכר והמכירה הייתה במהלך הרגיל של עסקיו, עוברת הבעלות לקונה נקייה מכל שעבוד, עיקול וזכות אחרת בממכר אף אם המוכר לא היה בעל הממכר או לא היה זכאי להעבירו כאמור, ובלבד שהקונה קנה וקיבל אותו לחזקתו בתום-לב".

מי לדעתכם יזכה בתביעה – זהבה או ממשלת ארה"ב? נמקו היטב תשובתכם.

שאלה מספר 6

מה הן – ככלל - זכויות היסוד של עובד שאינן ניתנות להתנאה בתחומים הבאים: שכר, שעות עבודה ומנוחה, פיצויי פיטורין, הודעה מוקדמת, חופשה שנתית, ימי מחלה, הבראה, הוצאות נסיעה, פנסיה?

בהצלחה!